

Σύνταξη της 19ης Αυγούστου 2019

Αγαπητοί φίλοι (ας αφήσουμε το "internauts" που δεν είναι και πολύ καυτό!)

Έξι χρόνια έχουν περάσει από το τελευταίο μου editorial (14 Οκτωβρίου 2013). Το 2014 εγκατέλειψα το Παρίσι και προσχώρησα στην Οξιτανία μου (αν και το Aveyron δεν είναι Ariège, βρήκα στο Rodez ένα καταφύγιο γαλήνης και ενσυναίσθησης που χρειαζόμουν και εξακολουθώ να χρειάζομαι πολύ).

Τον Ιούνιο του 2018 ξεπέρασα τα 80 χρόνια, με την αίσθηση ότι είμαι προνομιούχος άνθρωπος, αφού γερνάω καλά (δεν αγγίζω ξύλο!), σε καλές σχέσεις και κλιματολογικές συνθήκες (εκτός από την πρόσφατη φάση του καύσωνα)!

Συνέχισα να γράφω, να διδάσκω και να δημοσιεύω μέχρι το 2018 σε σχέση με τα ίδια ιδρύματα και τους ίδιους συναδέλφους όπως και το 2013 (βλ. κείμενα από το 2013 έως το 2018). Για τα ιδρύματα: το Πανεπιστήμιο Aix-Marseille και το Καθολικό Πανεπιστήμιο της Angers. Για τους συναδέλφους: Anton, Desrumaux, Mendes, Roudes, Antunes.

Όταν έκλεισα τα 70 (βλ. editorials), είπα ότι ήταν φυσιολογικό για μένα να ασχοληθώ με την κοινωνική γεροντολογία, τη γήρανση και την αναπηρία. Ως εκ τούτου, συνέχισα να προβληματίζομαι και να ανταλλάσσω απόψεις σχετικά με τον πόνο, τις επιπτώσεις του τραύματος, την παρενόχληση στη ζωή (στο σχολείο, στη δουλειά, στο EHPAD κ.λπ.).

Σε όλη μου τη ζωή (και από την παιδική μου ηλικία) αγαπούσα τις αισθητηριακές ή νοητικές εικόνες, τις φαντασιώσεις, τις επιθυμίες και τις

σχέδια, κοινωνικές αναπαραστάσεις (Serge Moscovici), τέχνες (ρεαλιστικές ή υπερρεαλιστικές) και οι δεσμοί τους με πολιτισμούς και θρησκείες. Το ζήτημα της σχέσης μεταξύ ταυτότητας και έργων διατρέχει προφανώς όλα αυτά τα θέματα. Μερικές φορές με έχουν κατηγορήσει ότι αγκαλιάζω πάρα πολλά (με τον κίνδυνο της διασποράς και της "μη καλής αγκαλιάς"). Όμως, όπως ο Αλμπέρ Καμύ, θα ήθελα να αγκαλιάσω τα πάντα (για να κατανοήσω το όλον) και αντιστέκομαι στην ασφυκτική και σεχταριστική αγκαλιά του "ειδικού" οράματος. Ωστόσο, θεωρούμαι ειδικός στην "ταυτότητα", αλλά απαντώ με την παράδοξη έννοια της **ταυτοποίησης**. Η μονιμότητα (η "λογική" ταυτότητα) είναι μια ψευδαίσθηση, όπως και η αλλαγή που δεν συνδέεται με την προσδοκία μιας νέας, πιο δίκαιης, πιο ελεύθερης και πιο αδελφικής μονιμότητας! Πρότεινα να ονομάσω "ταυτοποίηση" το πηγαινέλα μεταξύ της ταυτότητας και του εγχειρήματος της αλλαγής (ατομικής ή συλλογικής). Στο τελευταίο δημοσιευμένο κεφάλαιο (αρ. 332. "Δυστυχία, τραύμα, αντιμετώπιση και ανθεκτικότητα στη ζωή") αναφέρομαι στο μύθο του νησιού Βανουάτου: **"το δέντρο και το σκάμμα"** που αναλύθηκε από τον Joel Demaison στη διατριβή του, 1985) :

Κάθε ανθρώπινο ον διχάζεται ανάμεσα σε δύο αντιφατικές και συνάμα σημαντικές ανάγκες:

- η ανάγκη για την πινόγα, δηλαδή για μετακίνηση, για ταξίδια, για απομάκρυνση από τον εαυτό μας, από την κοινότητά μας,

- η ανάγκη για το δέντρο, δηλαδή η ρίζωση της ταυτότητας, η προσκόλληση στην κοινότητα.

Οι άνθρωποι περιπλανώνται διαρκώς ανάμεσα σε αυτές τις δύο ανάγκες, άλλοτε υποκύπτοντας στη μία, άλλοτε στην άλλη... μέχρι που μια μέρα καταλαβαίνουν ότι με το δέντρο γίνεται το σκαρί-κανόε. (Θα πρόσθετα ότι το σκαρί-κανόε μπορεί επίσης να ταξιδέψει για να σώσει το δέντρο.) "Το δέντρο είναι μια μεταφορά για τον άνθρωπο, ο άνθρωπος που στέκεται όρθιος στη "θέση" του βυθίζεται μαζί του στο ιερό έδαφος του βάθους. Το βάθος υπερσχύει του πλάτους. Ο άνθρωπος-δέντρο ζει μόνο μέσα από την ομαδική εκσκαφή. Από το "ιδρυτικό ταξίδι" της άφιξης στο νησί, η κοινωνία των Μελανησίων "επιβεβαιώνεται τόσο ως κοινωνία των ριζών όσο και ως κοινωνία των ταξιδιών". (1986, p. 518).

Η ίδια μεταφορά μπορεί να βρεθεί στον Michel Serres, έναν αγρότη από την πεδιάδα της Garonne (όπως ο πατέρας του) αλλά και ναυτικό. Αλλά τόσο ο αγρότης όσο και ο ναυτικός μπορούν να φύγουν μόνο από την κορυφή. "Το γλίστρημα προς την κατακόρυφο παραμένει η μόνη δυνατή κατεύθυνση" (1983, σ. 28-29).

Αυτή η μεταφορά εφαρμόζεται επίσης καλά στην έννοια που έχω προτείνει να ονομάσω "ταυτοποίηση",

τη δυναμική κατασκευή της ταυτότητας μεταξύ της πρωτογενούς προσκόλλησης και του αυτο-έργου (που αρθρώνεται σε συλλογικά σχέδια).

Μάλλον θα πρέπει να γράψω για την πολύπλοκη σχέση μεταξύ ταυτότητας και έργου!

Αν το 2018 σταμάτησα τα μαθήματα και τα συνέδριά μου, συνεχίζω να διαβάζω, να προβληματίζομαι, να γράφω πάνω σε αυτό ή εκείνο το θέμα της κοινωνικής ψυχολογίας (της ανάπτυξης, της υγείας ή της εργασίας...).

Έχω επίσης (και για πλάκα!) ξεκινήσει κάποια προσωπική εργασία και ανάγνωση σχετικά με τους δεσμούς μεταξύ **"Ψυχολογίας, τέχνης και ιστορίας"** (δείτε τον φάκελό μου στο [pinterest](#)). Σε ηλικία 80 ετών είναι τρέλα; Ίσως είναι! Αλλά αυτή η τρέλα με κάνει ευτυχισμένη! Πάντα είχα πάθος με την τέχνη γενικά, τη ζωγραφική, τη γλυπτική και τα ψηφιδωτά ειδικότερα. Θα μπορούσα να αναπτύξω τις δεξιότητες που απέκτησα στο λύκειο σε αυτούς τους τομείς, αλλά η σχετική μου αχρωματοψία με κράτησε μακριά από αυτό το μονοπάτι! Το πάθος μου για τις εικόνες με οδηγεί τώρα να μελετώ προσεκτικά τις **μινιατούρες** (μικροσκοπικές ζωγραφιές) που εικονογραφούν χειρόγραφα από τον Μεσαίωνα έως την Αναγέννηση, οι οποίες διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στις αλλαγές που συνδέονται με την Αναγέννηση: Οι "Αρθουριώτες" (Γκιρόν, Ιππότες της Στρογγυλής Τραπέζης), ο Ρομάν ντε λα Ρόουζ (Η τέχνη του έρωτα), τα έργα του Ιωάννη Βοκάκιο (Δυσκολίες και γέλια στη

ζωή: Δεκαμερόν, Επιφανείς άνδρες, επιφανείς γυναίκες), οι πρώτες

"εγκυκλοπαίδειες" (Ισιδώρος της Σεβίλλης, Βαρθολομαίος ο Άγγλος..και την ανάγκη να αγκαλιάσουμε πάρα πολλά!).

Ένας νέος κόσμος για μένα, με τους ειδικούς και τους οπαδούς

του! Φυσικά σας προσκαλώ να δείτε τις μικρογραφίες στις σελίδες μου στα κοινωνικά δίκτυα. Αν δημοσιεύσω σε αυτόν τον τομέα θα είναι στο Διαδίκτυο .

Θα ήθελα να σας δώσω ένα διασκεδαστικό παράδειγμα που σχετίζεται με μια ιστορία που διηγείται ο Ιωάννης Μποκάτσιος (Δεκαήμερο, 5ο

Journée/5^ο nouvelle intitulée " Deux pour une ") και αναφέρεται σε ένα χειρόγραφο του 1414 (BnF 5070). Ο Ζαννό και ο Μινγκουίν είναι ερωτευμένοι με την ίδια νεαρή κοπέλα. Και οι δύο προσπαθούν να την απαγάγουν, μάταια. Αλλά η Ζαννό μαθαίνει ότι είναι ο αδελφός της. Ο Menguin είναι πολύ τυχερός και παντρεύεται την κοπέλα.

Ας μεγεθύνουμε την ακόλουθη μικρογραφία (197v): ο άνδρας στα δεξιά έχει πατήσει στο χώμα, ενώ ο άνδρας στα αριστερά όχι, παρά την παρουσία δύο σαφώς σχεδιασμένων πακέτων υλικού!

Επομένως, μπορούμε να πούμε ότι η θετική δεισιδαιμονία ότι "το να περπατάς στο χώμα φέρνει γούρι" ήταν απόλυτα παρούσα τον 15ο αιώνα. (η ύλη) είναι σημάδι καλής τύχης" ήταν απόλυτα παρούσα τον 15ο αιώνα.

!

Ο άνδρας στα δεξιά είναι ο Minguin ο τυχερός που έχει ύλη κάτω από τα πόδια του!

Δεν ξέρω αν οι ειδικοί έχουν παρατηρήσει αυτή τη λεπτομέρεια, αλλά μου φαίνεται σημαντικό να παρατηρήσω αυτό το είδος του γεγονότος, το οποίο αποτελεί ένδειξη πανάρχαιας δεισιδαιμονίας. Άνθρωποι που είναι ικανοί στις δεισιδαιμονίες μου είπαν ότι σήμερα τα "πράγματα" είναι πιο ακριβή: είναι κανείς τυχερός μόνο αν το αριστερό του πόδι έχει πατήσει το εν λόγω υλικό και ότι για να διατηρήσω την "καλή μου

ηλικία" πρέπει να "αγγίζω στρογγυλό ξύλο"! Πάντα μαθαίνω για να καταλαβαίνω καλύτερα .

Δεν θα περιμένω 6 χρόνια για να γράψω το επόμενο editorial . (Χμ!). Pierre Tap